

Kadri Simson

Majandus- ja kommunikatsiooniministeerium

Meie: 19.02.2018

Rail Balticu tasuvusuuringu vead

Lugupeetav proua Simson

Rail Balticu (RB) tasuvusuuringus on mitu olulist viga, milledest ainuüksi lihtsamalt arvutatavate arvesse võtmisel RB kogutulud (16 miljardit) eurot vähenevad üle 4 miljardi euro.

- RB sotsiaalmajanduslikku kasu on kunstlikult suurendatud, manipuleerides heitenormide ja veoautode kütusetarbimisega.
- EY tasuvusuuringus ei käsitleta raudtee ehitamise ajal tekkivaid keskkonnamõjusid ega raudtee talumisega seotud väliskulusid, nagu on nõutud EL tasuvusuuringute juhendis.
- Suurem osa maanteetranspordist toimub otse kliendilt kliendile. RB Raili ja EY vastustest ilmneb, et sellise maanteetranspordi asendamine RB-ga ei oleks kulutõhus, kuna kaupade kättetoimetamine (nn viimane miil) on niivõrd kulukas.
- EY eeldab, et RB konkureerib väikese osaga maanteetranspordist, mis läbib terminale, kuid on jätnud arvestamata raudtee- ja maanteeterminali vahelised lisakulud.
- Tasuvusuuringu juhendi kohaselt tuleb „kõik (tasuvusuuringus kasutatud) andmed ja allikad teha hõlpsasti kättesaadavaks”, kuid hoolimata sagedastest taotlustest ei ole avalikustatud ühtegi uuringus kasutatud arvutuskäiku ja hulk viidatud allikaid ei ole avalikud.

Vigade detailsem kirjeldus ning RB Raili poolt antud vastuolulised vastused on esitatud <http://avalikultrailbalticust.ee/index.php?id=879> ja raamatuna käesoleva kirja lisan. Näiteks 08.06. saadetud avalikus pöördumises RB Rail eitas EURO II kategooria autode saastennormide kasutamist. 25.09. 2017 saadetud vastuses aga selgitatakse, miks on õige kasutada selliste enne 2001. aastat toodetud autode heitenorme. Vastus kinnitab meie analüüsi järeldusi, et RB sotsiaalmajanduslikult tasuvaks muutmiseks tuli muuhulgas kunstlikult suurendada Balti riikide maanteetranspordi õhusaastamist. Tegelikult on niisugune reostus kümneid kordi väiksem.

Oleme seisukohal, et tasuvusuuringul on teadliku manipuleerimise tunnused.

Pärast tasuvusuuringu vigade parandamist selgub, et RB ei ole sotsiaalmajanduslikult tasuv. Balti riikide jaoks on niisugune investeering kahjulik.

Euroopa Liit ei tohi vastavalt oma reeglitele sotsiaalmajanduslikult mittetasuvat projekti Euroopa Ühendamise rahastust finantseerida.

Selgitage palun:

1. Kas tasuvusanalüüsi positiivne tulemus on oluline RB investeringu tegemisel ja riikidevahelise lepinguga võetud kohustuste täitmisel?
2. Kas RB tasuvusanalüüsile sõltumatu kontrolli tellimine kuulub valitsuse hoolsuskohustuse hulka?
3. Miks ei ole alusuuringu lähtematerjale, mis peavad EL reeglite kohasel olema avalikud ja kättesaadavad, vaatamata korduvatele taotlustele avalikustatud ei RB Rail AS-i ega EY poolt?
4. Miks on salastatud CEF taotluse lisas olev tasuvusuuring? Kas ja kelle poolt on teostatud salastatud uuringule projektimeeskonnast sõltumatu ekspertiis?
5. Milline on finantseerimise vajadus ning tegevuskava Eesti 2030+ ettenähtud rauteeliikluse kiiruste tõstmiseks Tartu ja Narva suundades 160 km/h ning sõiduajaga alla 1.5h ning Tartu-Riia sõiduajaga alla 2h.

Juhul kui te leiate vigu raamatu argumentides või järeldustes, palume neid konkreetselt ja argumenteeritult osundada.

Parimat,

Priit Humal
juhatuse liige

Karli Lambot

Illimar Paul

Raul Vibo

Lisa

Major mistakes in Rail Baltica Cost-Benefit Analysis made by Ernst & Young Baltic